

Sygn. akt I ACa 1820/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Cesarz (spr.)

Sędziowie: SA Tomasz Szabelski

SO del. Dariusz Limiera

Protokolant: stażysta Agnieszka Kralczyńska

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2015 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **A. N.**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 14 października 2014 r., sygn. akt II C 1334/13

1. oddała apelację;
2. nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego;
3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi adwokatowi O. M. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w Ł. kwotę 1.439,10 (jeden tysiąc czterysta trzydzieści dziewięć 10/100) złotych brutto tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1820/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 14 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił powództwo A. N. przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. o ochronę dóbr osobistych i zapłatę, zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.560 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz orzekł o kosztach niepopłaconej pomocy prawnej.

Sąd Okręgowy ustalił, że 4 maja 2013 r. na łamach E. Ilustrowanego zamieszczono artykuł z serii Kryminalne zagadki Ł. pt. „Jak w Ł. zwłokami handlowano (cz. 2)”. Wskazana publikacja dotyczyła rozstrzygnięć sądowych, jakie zapadły w procesie pracowników Wojewódzkiej (...) w Ł. oskarżonych o zabójstwa swoich pacjentów w celu uzyskania korzyści majątkowych. W treści artykułu opisano osobę powoda – skazanego w przedmiotowym procesie na karę dożywotniego pozbawienia wolności za zabójstwo czterech pacjentów i pomocnictwo w piątym zabójstwie, wskazując jego pełne imię i nazwisko. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z 19 stycznia 2007 r. powód został uznany za winnego dokonania m.in. czynów opisanych w treści art. 148 § 2 pkt 3 kodeksu karnego, art.18 § 3 w zw. z art. 148 § 2 pkt 3 kodeksu karnego i art. 270 § 1 w zw. z art. 12 kodeksu karnego i skazany na karę łączną dożywotniego pozbawienia wolności.

Wskazane orzeczenie zostało utrzymane w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 9 czerwca 2008 r.. Wobec A. N. nie orzeczono środka karnego w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości. W toku rozprawy kasacyjnej 27 października 2009 r. w sprawie przeciwko powodowi SN nie wyraził zgody przedstawicielom mediów na publikację danych osobowych i wizerunków skazanych. A. N. nie wyraził zgody na publikację jego danych personalnych przez (...) spółkę z o. o. z siedzibą w W.. Powód przebywa w Areszcie Śledczym. Z publikacji zamieszczonej w E. Ilustrowanym współosadzeni dowiedzieli się, za jakie przestępstwa powód został skazany na karę pozbawienia wolności. Od tej chwili więźniowie dokuczają mu, nazywają „łowcą skór”, „pavulonem”. Pod jego adresem padają również wulgaryzmy z ich strony.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał powództwo za bezzasadne na podstawie art. 23 k.c. i 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Powołane przepisy stanowią, jakie przesłanki muszą być spełnione, aby doszło do udzielenia ochrony prawnej dóbr osobistych. Przesłanki te obejmują istnienie dobra chronionego prawem, naruszenie lub przynajmniej zagrożenie naruszeniem danego dobra oraz bezprawność działań naruszających. Jednym z zasadniczych dóbr osobistych jest cześć oraz prywatność. Sąd I instancji zauważył też, że ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby, ale musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych.

W przypadku naruszeń o charakterze publikacji prasowych szczególną uwagę poświęcić należy analizie regulacji prawnych związanych z pracą dziennikarzy, w tym zwłaszcza ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe. Art. 1 powołanej ustawy określa, jaką rolę pełnią w społeczeństwie media. Przepis ten stanowi, że prasa, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności wypowiedzi i urzeczywistnia prawo obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli i krytyki społecznej. Przez pryzmat opisanych celów prasy, ale także nałożonych na dziennikarzy restrykcji w zakresie swobody wypowiedzi, oceniać należy, czy zachodzą okoliczności uzasadniające konieczność prezentowania szerokiemu kręgowi odbiorców pewnych treści, a tym samym mogące uchylać bezprawność naruszenia dóbr osobistych bohaterów publikacji.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd I instancji stwierdził, iż nastąpiło naruszenie dóbr osobistych powoda w postaci jego prywatności poprzez opublikowanie jego danych osobowych w kontekście opisywanego w artykule prasowym procederu handlu zwłokami. Jak wskazano we wcześniejszej części wyводу, podanie do publicznej wiadomości negatywnych, ale prawdziwych informacji o osobie nie stanowi naruszenia jej czci, jednakże może stanowić naruszenie prywatności, jeżeli informacje dotyczą faktów ze sfery życia prywatnego. W ocenie Sądu Okręgowego dane dotyczące skazania wyrokiem karnym należy zakwalifikować jako fakty ze sfery prywatnej, zwłaszcza zważywszy, że w świetle ustawy z 26 czerwca 2014 r. o ochronie danych osobowych są to dane podlegające szczególnej ochronie, tzw. dane wrażliwe.

Zdaniem Sądu Okręgowego bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie pozostawał fakt, że sądy orzekające w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko powodowi nie udzieliły zezwolenia na publikowanie w prasie jego danych osobowych i wizerunku. Zgodnie z art. 13 ust. 2 i 3 Prawa prasowego nie wolno publikować w prasie danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe, jak również danych osobowych i wizerunku świadków, pokrzywdzonych i poszkodowanych, chyba że osoby te wyrażą na to zgodę. Właściwy prokurator lub sąd może zezwolić, ze względu na ważny interes społeczny, na ujawnienie danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe. Podkreślenia wymaga, że publikacja, której powód zarzucał, iż naruszyła jego dobra osobiste miała miejsce już po oddaleniu kasacji oskarżonych przez SN, a zatem dotyczyła rozstrzygnięć prawomocnych. Na tym etapie powód nie miał już statusu osoby, przeciwko której toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe, albowiem postępowanie to zostało zakończone. Tym samym przedmiotowa regulacja nie znajdowała zastosowania w sprawie.

Wedle Sądu I instancji w sprawie nie miał też decydującego znaczenia fakt, że sądy orzekające w sprawie przeciwko powodowi nie orzekły wobec niego środka karnego w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości. Podanie wyroku do publicznej wiadomości jest środkiem karnym ustanowionym w art. 38 pkt 8 k.k., którego szczegółowe zasady stosowania określa art. 50 k.k. Fakt, iż na gruncie niniejszej sprawy środka tego nie zastosowano oznacza

jedynie tyle, że sądy nie nakazały opublikowania treści wyroku karnego, z czego nie można wywodzić, że działanie takie zostało bezwzględnie zakazane. W związku z powyższym argumentacja powoda w tym zakresie nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji dokonał następnie oceny, czy pozwany obalił domniemanie bezprawności jego działania. Przychylił się do stanowiska pozwanej spółki, iż naruszenie prywatności powoda poprzez informowanie społeczeństwa o jego nagannym zachowaniu skutkującym skazaniem nie nosiło znamion bezprawności. W piśmiennictwie wskazuje się, że gwarantowana konstytucyjnie wolność wypowiedzi winna służyć urzeczywistnianiu prawa obywateli do ich rzetelnego informowania. Rolą prasy jest kształtowanie opinii publicznej poprzez prezentowanie zjawisk nagannych, takich jak: korupcja, oszustwa, przestępstwa czy nepotyzm. Zarówno na gruncie prawa polskiego, jak i międzynarodowego aspekt wolności wypowiedzi ma bardzo szerokie znaczenie i może dotyczyć również wypowiedzi, które oburzają, szokują czy wręcz wzbudzają niepokój publiczny. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ((...)) podkreśla się, że obowiązkiem prasy jest przekazywanie informacji i poglądów we wszystkich sprawach dotyczących interesu publicznego. Z tym obowiązkiem skorelowane jest prawo społeczeństwa do otrzymywania tego typu wiadomości. Wolność rozpowszechniania informacji dotyczy nie tylko wiadomości pozytywnych lub neutralnych, ale również takich, które mogą wywołać oburzenie. Za dopuszczalne uważa się przekazywanie informacji dotyczących organów władzy, instytucji, ale także osób, choć oczywiście w każdym przypadku należy określić granice dopuszczalnej krytyki.

W ocenie Sądu Okręgowego na gruncie przedmiotowej sprawy interes społeczny przemawiający za publikacją danych osobowych powoda przeważał nad jego interesem prywatnym. Interes społeczny może wyrażać się w prewencji generalnej, zapobieganiu popełnieniu przestępstw w przyszłości przez oskarżonego oraz informowaniu społeczeństwa o tym, że osoba pełniąca funkcje publiczne (np. wybrana w wyborach) popełniła przestępstwo przy wykorzystaniu tej funkcji. W realiach sprawy publikacja danych powoda miała charakter prewencyjny w wymiarze generalnym – winna odstraszać potencjalnych naruszcycieli prawa, kształtować społecznie pożądaną postawę dezaprobaty wobec działań o charakterze przestępczym, zwłaszcza w stosunku do przestępstwa popełnionego z motywacji zasługującej na szczególne potępienie, jakiego dopuścił się powód.

Całokształt powołanych wyżej okoliczności doprowadził Sąd Okręgowy do przekonania, że powództwo w niniejszej sprawie winno ulec oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w pkt 1 i 2 i zarzucając:

1. niewyjaśnienie okoliczności sprawy wskutek naruszenia przepisów art. 217 § 2 w zw. z art. 227. oraz art. 278 § 1 i art. 286 k.p.c. poprzez:

- a) niezasadne oddalenie wniosku dowodowego, o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa i psychiatry,
- b) nierozpatrzenie wniosku dowodowego powoda o dopuszczenie dowodu z akt osobowo poznawczych powoda oraz książeczki zdrowia, zgłoszonego w piśmie zatytułowanym „wnioski dowodowe” z 23 grudnia 2013 r.

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 233 § 1 i art. 328 § 2 k.p.c. polegające na:

- a. braku dokonania oceny bezprawności naruszenia dóbr osobistych powoda przez przyzmat krzywdy przez niego doznanej,
- b. błędnym przyjęciu, iż interes społeczny przemawiający za publikacją danych osobowych powoda przeważał nad jego interesem prywatnym z uwagi na charakter prewencyjny publikacji w wymiarze generalnym,

c. art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, pomimo tego, że charakter i okoliczności sprawy, a w szczególności sytuacja majątkowa i życiowa powoda uzasadniają rozstrzygnięcie o kosztach procesu na zasadzie słuszności i nieobciążanie powoda kosztami,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 24 § 1 w zw. z art. 448 k.c., polegającą na:

a. nie przyjęciu, iż działanie pozwanego w związku z publikacją danych osobowych powoda było bezprawne,

b. nie zasądzeniu na rzecz powoda od pozwanego zadośćuczynienia w sytuacji gdy doszło do bezprawnego naruszenia dóbr osobistych powoda.

W konkluzji skarżący wniósł o: rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. postanowienia Sądu I instancji wydanego w toku rozprawy 14 października 2014 r. o oddaleniu wniosku powoda o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego psychologa i psychiatry na okoliczność wpływu publikacji z 4 maja 2013 r. na stan psychiczny powoda, a także czy w związku z naruszeniem dóbr osobistych powoda można u niego stwierdzić długotrwały czy też trwały uszczerbek na zdrowiu?; dopuszczenie w postępowaniu przed Sądem II instancji dowodu z opinii biegłego psychologa i psychiatry na okoliczności wpływu publikacji z 4 maja 2013 r. na stan psychiczny powoda, a także czy w związku z naruszeniem dóbr osobistych powoda można u niego stwierdzić długotrwały czy też trwały uszczerbek na zdrowiu?; dopuszczenie w postępowaniu przed Sądem II instancji dowodu z akt osobowo-poznawczych powoda oraz książeczki zdrowia, znajdujących się placówce penitencjarnej, w której przebywa powód.

Ostatecznie wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie kosztów.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy zgodzić się z Sądem Okręgowym, że przepis art.23 k.c. zawiera przykładowe wyliczenie dóbr osobistych podlegających ochronie. W ramach katalogu dóbr wskazanych w tym przepisie mieści się nazwisko lub pseudonim. Powód domagał się od wydawcy gazety (...) tj. (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. roszczeń niemajątkowych i majątkowych za naruszenie jego dóbr osobistych polegające na bezprawnym ujawnieniu jego danych osobowych w postaci imienia i nazwiska w artykule, który ukazał się w dniu 4 maja 2013r. na łamach (...) zatytułowanym „Jak w Ł. zwłokami handlowano”. Sąd Okręgowy wskazał, że publikacja prasowa dotyczyła rozstrzygnięć sądowych, jakie zapadły w procesie pracowników Wojewódzkiej (...) w Ł., oskarżonych o zabójstwa swoich pacjentów w celu uzyskania korzyści majątkowych. W treści artykułu opisano osobę powoda – skazanego w owym procesie na karę dożywotniego pozbawienia wolności za zabójstwo czterech pacjentów i pomocnictwo w piątym zabójstwie.

Sąd Okręgowy przyjął, że poprzez opublikowanie danych osobowych powoda w kontekście opisywanego w artykule prasowym procederu handlu zwłokami, doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda.

Należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, gdyż przyjmuje się w orzecznictwie, że dobro osobiste w postaci prawa do prywatności obejmuje także prawo do dysponowania swoimi danymi osobistymi (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 czerwca 2014r., I CSK 532/13, OSNC z 2015r. nr 5, poz.61).

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 kwietnia 2002r. K 41/02 ((...) Zb.Urz. 2002,nr 6, poz.83) wyjaśnił, że ochrona życia prywatnego, gwarantowana w art.41 Konstytucji obejmuje także autonomię informacyjną (art.51 Konstytucji), oznaczającą prawo do samodzielnego decydowania o ujawnieniu innym informacji dotyczących swojej osoby, a także prawo do sprawowania kontroli nad takimi informacjami, jeśli znajdują się w posiadaniu innych podmiotów.

Nie mniej należy wskazać, że w orzecznictwie wyrażano również odmienny pogląd, zgodnie z którym nazwisko i imię jest skierowanym na zewnątrz znakiem rozpoznawczym osoby fizycznej i ujawnienie go w celu jej identyfikacji nie

może być zasadniczo uznane za działanie naruszające jej dobra osobiste i bezprawne, o ile nie łączy się z naruszeniem innego dobra osobistego, np. czci, prywatności, godności osobistej itp. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 8.07.2011r., IV CSK 665/10, LEX nr 1112886).

W tym przypadku ujawnienie nazwiska i imienia powoda łączyło się z podaniem prawdziwych informacji o procederze handlu zwłokami i prawomocnym skazaniu osób – w tym powoda – w związku z udziałem w tym procederze i dopuszczeniem się zabójstw pacjentów.

Słusznie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na potrzebę podkreślenia roli i zadań prasy i dziennikarzy prasowych w przypadku naruszeń dóbr osobistych w publikacjach prasowych, w kontekście regulacji zawartych w ustawie z dnia 26 stycznia 1984r. Prawo prasowe (Dz. U. nr 5, poz. 24 ze zm.). Zgodnie z treścią art.1 powołanej ustawy, prasa, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności wypowiedzi i urzeczywistnia prawo obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli krytyki społecznej. Z kolei z treści art. 12 ust.1 ustawy wynika, że dziennikarz jest między innymi obowiązany chronić dobra osobiste. Słusznie jednak Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że w kontekście celów prasy i zadań dziennikarzy zachodzą niekiedy okoliczności uzasadniające konieczność prezentowania szerokiemu kręgowi odbiorców pewnych treści, społecznie istotnych, w sytuacjach mogących uchylać bezprawność naruszenia dóbr osobistych bohaterów takich publikacji.

Swoboda wypowiedzi stanowi jeden z podstawowych fundamentów demokratycznego społeczeństwa i jeden z podstawowych warunków jego rozwoju oraz samorealizacji jednostek.

W tym kontekście gwarancje przyznawane prasie mają szczególne znaczenie. Zadaniem prasy jest nie tylko przekazywanie informacji i poglądów: także społeczeństwo ma prawo ich otrzymywania. Inaczej prasa nie mogłaby odgrywać swej ważnej roli "strażnika publicznego" w przekazywaniu informacji dotyczących poważnych kwestii zainteresowania publicznego. Mimo że prasa nie może przekraczać pewnych granic, w szczególności w odniesieniu do poszanowania dobrego imienia i praw innych osób oraz ujawniania informacji poufnych, jej obowiązkiem jest mimo wszystko przekazywanie informacji i idei dotyczących wszelkich kwestii zainteresowania publicznego ((...) wyrok (...) z 2013-11-26, (...) Sp. z o.o. v Polska, LEX 1391539).

Ujawnienie procederu handlu zwłokami opisywano szeroko w prasie krajowej jako wyjątkowo haniebne i bulwersujące czyny, nie mające wcześniej precedensu. Proces tzw. „Łowców skór”, był na bieżąco relacjonowany, komentowany i odbijał się echem w całej Polsce. Tak wyjątkowe zbrodnie zasługują na społeczne potępienie i nie mogą pozostać anonimowe. Przepięstwa te nie stanowiły odosobnionych czynów - trwały przez pewien czas, dokonywane były z niskich pobudek – z chęci osiągnięcia korzyści majątkowych, a ofiarami byli chorzy, bezbronni pacjenci, powierzeni opiece pracowników Wojewódzkiej (...), którzy mieli im udzielać pomocy. Nie mniej procederu tego dopuścił się określony krąg osób, który nie powinien być utożsamiany ze wszystkimi pracownikami pogotowia, którzy co do zasady wykonują swoją pracę właściwie. Charakter wykonywanych czynności, niesienie pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia wymaga obdarzenia pracowników pogotowia szczególnym zaufaniem, a przestępcza działalność kilku z tych pracowników znacząco nadszarpnęła to zaufanie. Dlatego społecznie ważne było wskazanie konkretnych osób z imienia i z nazwiska, którzy sprzeniewierzyli się podstawowym zasadom funkcjonowania pomocy medycznej, ale przede wszystkim zasadniczym wartościom etycznym i prawnym jakimi są szacunek i ochrona cudzego zdrowia i życia.

. Artykuł 24 § 1 k.c. konstruuje ochronę naruszonych dóbr osobistych opartą o domniemanie bezprawności. Bezprawność jest kategorią obiektywną i polega na sprzeczności z prawem lub z zasadami współżycia społecznego. Za bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobra osobiste, o ile nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających tego typu działanie. Okoliczności takie obejmują działanie w ramach porządku prawnego, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego oraz działanie w obronie uzasadnionego interesu. Działanie w ramach porządku prawnego, podjęte w obronie uzasadnionego interesu społecznego, stanowi okoliczność wyłączającą bezprawność działania naruszydiciela (tak wyrok SO we Wrocławiu z 13.05.2014r., IC 1777/12).

Słusznie Sąd Okręgowy przyjął, że w tym przypadku podanie w artykule prasowym imienia i nazwiska powoda jako skazanego za zbrodnie zabójstwa, jakich dopuścił się na pacjentach powierzonych jego opiece jako pracownikowi

pogotowia ratunkowego miało miejsce w obronie uzasadnionego interesu społecznego, co wyłącza bezprawność działania. Trafnie Sąd Okręgowy przyjął, że publikacja danych osobowych powoda miała na celu odstraszenie potencjalnych naruszcycieli prawa, kształtowanie społecznie pożądanego postawy dezaprobaty wobec działań o charakterze przestępczym, zwłaszcza w stosunku do przestępstwa popełnionego z motywacji zasługującej na szczególne potępienie. Przy czym istotne było wskazanie, że tego rodzaju działania pracowników pogotowia nie są zjawiskiem powszechnym, a zbrodnie popełniły konkretne osoby, identyfikowane z imienia i z nazwiska, których czyny zostały ujawnione, a oni osądzeni i ukarani.

Nie jest zatem zasadny zarzut apelacji, iż Sąd I instancji błędnie przyjął, że w niniejszej sprawie interes społeczny przemawiający za publikacją danych osobowych powoda przeważał nad jego interesem prywatnym.

Skoro Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że naruszenie dóbr osobistych powoda nastąpiło w obronie uzasadnionego interesu społecznego, to właściwie – wbrew zarzutowi apelacji – przyjął, że w ten sposób doszło do obalenia domniemania bezprawności działania strony pozwanej.

W związku z ustaleniem braku bezprawności i tym samym wyłączenia odpowiedzialności strony pozwanej z tytułu naruszenia dóbr osobistych powoda, bezprzedmiotowe było ustalenie zakresu doznanej przez niego krzywdy związanej z publikacją jego danych osobowych w kontekście popełnionych przez niego zbrodni, gdyż byłoby to istotne w sytuacji uznania, że pozwany dopuścił się naruszenia dóbr osobistych powoda w sposób bezprawny i w związku z tym istnieją podstawy do dochodzenia przez niego zadośćuczynienia z art.448 k.c. Tym samym nie są zasadne zarzuty dotyczące oddalenia wniosków dowodowych zgłoszonych przez powoda dla wykazania zakresu doznanej przez niego krzywdy.

Nie można podzielić zarzutu naruszenia art.102 k.p.c., gdyż przepis ten ma zastosowanie jedynie w szczególnych okolicznościach, nie tylko w sytuacji trudności finansowych, a takowych okoliczności powód na etapie postępowania przed Sądem I instancji nie wykazał.

Z powyższych względów apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art.385 k.p.c.

Uznając, że powód na etapie postępowania apelacyjnego miał prawo kwestionowania przyjęcia braku bezprawności działania strony pozwanej, a znajduje się w trudnej sytuacji życiowej odbywając karę dożywotniego pozbawienia wolności, oraz w związku z tym – w trudnej sytuacji materialnej – na podstawie art.102 k.p.c. w związku z art.391 §1 k.p.c. Sąd Apelacyjny nie obciążył go kosztami postępowania apelacyjnego.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie §19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013r. poz. 461)